

ዳኞች፡-አልማው ወሌ

ዓለ. መሐመድ

ረታ ቶሎሣ

አዳነ ንጉሴ

ሙስጠፋ አሕመድ

አመልካች፡- አቶ ባዘዘው ይሁን የቀረበ የለም

ተጠሪ፡- የአ/ብ/ክ/መንግስት ዐ/ሕግ የቀረበ የለም

መዝገቡን መርምረን ተከታዩ ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍርድ

ጉዳዩ በሕግ የፀና ንግድ ፍቃድ ሳይኖረው መነገድ ወንጀልን የሚመለከት ሲሆን ክርክሩ የተጀመረው በአ/ብ/ክ/መንግስት በአዊ ብሔረሰብ ዞን ከፍ/ፍ/ቤት ጃዊ ወረዳ ፍ/ቤት ነው። በተጠሪ የቀረበበት ክስም አመልካች የንግድ ምዝገባ ፈቃድ አዋጅ ቁ. 686/2002 አንቀጽ 60/1/ የተመለከተውን ድንጋጌ በመተላለፍ ሚያዝያ 22 ቀን 2003 ዓ.ም ከለሊቱ በግምት 11:30 ሲሆን ፈንደቀ ከተማ ልዩ ስሙ መናኸሪያ ተብሎ ከሚጠራው ቦታ አመልካች ባልታደሰ የንግድ ፈቃድ ሁለት ማደበሪያ የፍየልና የበግ ቆዳ በሕዝብ ማመላለሻ መኪና በኪስ ውስጥ ይዞ ሊወጣ ሲል የትያዘ ስለሆነ በፈፀመው የፀና የንግድ ፈቃድ ሳይኖረው መስራት ወንጀል ተከሷል የሚል ሲሆን አመልካችም ቀርቦ ክስ ከተነበበለት በኋላ ቆዳውን ይገዩ ተገኝቻለሁ ነገር ግን ሕጋዊ ፈቃድ ስላለኝ ጥፋተኛ አይደለሁም በማለት የእምነት ክህደት ቃሉን ሰጥቷል።

ዐ/ሕግም እንደ ክስ ያስረዱልኛል ያላቸውን የሰው እና የሰነድ ማስረጃዎችን ያቀረበ ሲሆን ፍ/ቤቱም የቀረበውን የሰው ምስክር ሰምቶ ጉዳዩን ከማስረጃ ጋር በማገናዘብ ከመረመረ በኋላ አመልካች እንደ ክስ ባልታደሰና በማያገለግል ንግድ ፈቃድ ተጠቅሞ የበግ እና የፍየል ቆዳ ሲነግድ በመያዙ የተመሠከረበት በመሆኑ ክሱን ሊከላከል ይገባል በማለት ትእዛዝ ተሰጥቷል። አመልካችም በበኩሉ ክሱን ለመከላከል አቅርቦ ያሰማቸው የመከላከያ ምስክሮች አመልካች ንግድ ፈቃድ የነበረው መሆኑ እንጂ ንግድ ፈቀዱ የታደሰ ይሁን አይሁን ለይተው የማያቁ መሆናቸውን በመግለጽ የምስክርነት ቃላቸውን ሰጥተዋል። በመጨረሻም ጉዳዩን የተመለከተው ፍ/ቤት ጉዳዩን

ከመረመር በኋላ አመልካች ወንጀሉን አለመፈፀሙን በመከለከያ ማስረጃ ማስተባበል ባለመቻሉ በተከሰሰበት የሕገ ድንጋጌ ሥር ጥፋተኛ ነው በማለት ከወሰነ በኋላ ቅጣትን በተመለከተም የግራ ቀኝን የቅጣት ሃሳብ ተቀብሎ ከመረመር በኋላ በ7 ዓመት ጽኑ እስራት እና በብር 150,000 የገንዘብ መቀጮ ይቀጣ ሲል ውሳኔ ሰጥቷል እንዲሁም ቆዳው የተሸጠበት ገንዘብም ብር 2,432 ለመንግስት ገቢ አንዲሆን ትእዛዝ ተሰጥቷል።

አመልካችም በተሰጠው ውሳኔ ላይ ቅር በመሰኘት ለአዊ ዞን ከፍ/ፍ/ቤት ይግባኝን ያቀረበ ቢሆንም ይግባኝ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 195/1/ መሠረት ተቀባይነት አላገኘም በመቀጠልም አመልካች የሰበር አቤቱታውን ለክልሉ ሰበር ችሎት አቅርቦ ችሎቱም ግራ ቀኝ ቀርበው እንዲሰሙ ካደረገ በኋላ በበታች ፍ/ቤቶች የተሰጠውን የጥፋተኝነት ውሳኔ በማጽናት ቅጣቱን በተመለከተ ግን በ3 ዓመት ተኩል ጽኑ እስራት እና 5000 ብር መቀጮ በማሻሻል ወስኗል።

አሁን የቀረበው የሰበር አቤቱታም ይህንኑ በክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት የተሰጠው የቅጣት ውሳኔ ላይ የሕግ ግድፈት መፈፀሙን በመግለጽ እስከ አሁን የታሰርኩት ራሱ ከበቂ በላይ በመሆኑ ፍ/ቤቱ ከጥፋቱና ቅጣቱ በነፃ አንድሰናበት ይወሰንልኝ የሚል ነው አቤቱታውም ተመርምሮ ጉዳዩ ለሰበር ሰሚ ችሎት ቀርቦ ሊታይ ይገባል በመባሉ ተጠሪም ቀርቦ የበኩሉን መልስ ያቀረበ ሲሆን አመልካችም የመ/መልሱን ሰጠቶበታል።

የጉዳዩ አመጣጥ ይዘት አጠር አጠር ባለ መልኩ ከላይ የተገለፀው ሲሆን እኛም የግራ ቀኝን ክርክር በመመርመር የሰበር አቤቱታ የቀረበበት ውሳኔ ላይ መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ተፈጽሞበታል ለማለት ይቻላል ወይስ አይቻልም? የሚለውን ነጥብ በጭብጥነት ተይዞ ምላሽ ሊሰጥበት የሚገባ ሆኖ ተገኝቷል።

ከክርክር ሂደት መገንዘብ እንደተቻለው አመልካች የፀና የንግድ ሥራ ፈቀድ ሳይኖረው በቆዳና ሌጦ ንግድ ሥራ ተሰማርቶ ተገኝቷል በሚል የተከሰሰበትን ድርጊት መፈፀሙን ሳይክድ ነገር ግን ድርጊቱን ሊፈጽም የቻለው የተጠቀሰውን የንግድ ሥራ ሊያሰራ የሚችል የንግድ ሥራ ፈቀድ ያለው በመሆኑ ጥፋተኝነት እንደሌለበት በመግለጽ የተከራከረ መሆኑን ተረድተናል ሆኖም ግን አመልካች አሰኝ የሚለው የቆዳና ሌጦ ንግድ ሥራ ፈቃድ በአዋጅ ቁ. 686/2002 አንቀጽ 2/10/ እና 36 ድንጋጌዎች ይዘት አኳያ በሕግ በተቀመጠው የግዜ ገደብ ውስጥ ያለቅጣትም ሆነ በቅጣት የታደሰ ባለመሆኑ /የማያገልግል ፈቃድ በመሆኑ/ የፀና የንግድ ሥራ ፈቃድ ነው ለማለት የሚቻል አይሆንም በሕጉ አግባብ የታደሰ የንግድ ሥራ ፈቃድ ሳይኖረው በንግድ ሥራ ላይ ተሰማርቶ የተገኘ ሰው ደግሞ የፀና የንግድ ሥራ ፈቃድ እንደሌለው ተቆጥሮ በወንጀል ኃላፊ ሆኖ እንደሚቀጣ በአዋጅ አንቀጽ 60/1/ ስር ተደንግጓል በመሆኑም በዚህ ረገድ በበታች ፍ/ቤቶች የተሰጠው የጥፋተኝነት ውሳኔ የሚነቀፍ ሆኖ አላገኘንም።

በሌላ በኩል ቅጣትን አስመልክቶ በክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት የተሰጠው የቅጣት ውሳኔም ቢሆን አመልካች ተላልፏል ተብሎ ጥፋተኛ የተባለበት የሕግ ድንጋጌ የሚያስቀጣው ከ7 ዓመት እስከ 15 ዓመት ጽኑ እስራት እና እንዲሁም በብር 150,000 እስከ 300,000 የገንዘብ መቀጮ ቢሆንም ችሎቱ የአመልካቹን የግል ሁኔታ የቀድሞ ባህሪውን የወንጀሉን አፈፃፀም እና እንዲሁም የወንጀሉን ክብደት እና ቅለት በማገናዘብ በፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት በወጣው የወንጀል ቅጣት አወሳሰን መመሪያ አኳያ በማስላት በበታች ፍ/ቤቶች የተሰጠውን ቅጣት በማሻሻል በ3 ዓመት ተኩል 3½/ ጽኑ እስራት እና በብር 5,000 የገንዘብ መቀጮ እንዲቀጣ መወሰኑ የሚነቀፍ እና መሠረታዊ

የሕግ ስህተት የተፈፀመበት ባለመሆኑ በዚህ ረገድ የቀረበው የሰበር አቤቱታም ተቀባይነት ያለው ሆኖ አላገኘነውም። በመሆኑም ተከታዩን ውሳኔ ሰጥተናል።

ውሳኔ

1. በዚህ ጉዳይ የክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት የሰጠው የጥፋተኝነት ውሳኔም ሆነ ቅጣት በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 195/2//ለ//2/ መሠረት ፀንቷል።
2. የክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት ውሳኔ መጽናቱን አመልካች በሚገኝበት ማረሚያ ቤት በኩል ይገለጽለት። ይፃፍ።

መዝገቡ ተዘግቷል ይመለስ

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ቤ/የ